

Handläggare
Ida Sundling
08-508 264 35**Till**
Kommunstyrelsen
Rotel IX

Lokal och regional klimatomställning – underlag inför klimatpolitisk handlingsplan 2023. Svar på remiss

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Uppsala län har remitterat ett underlag till regeringens klimatpolitiska handlingsplan för lokal och regional klimatomställning. Exploateringskontoret tycker generellt att de förslag som ges kring hur kommuner och regioners arbete med klimatomställning kan samordnas och stärkas genom stöd är bra. Kontoret är positivt till förslaget om ökade klimatkrav i upphandling och standardiserad klimatredovisning, förutsatt att standarden tas fram med hänsyn till kommuners behov och inte blir en allt för stor administrativ börda. Vidare tycker kontoret att det är bra med den samordningsfunktion som föreslås på regional nivå för mobilitet och tillgänglighet, men anser att det är viktigt att samverkan sker med både Trafikverket och Länsstyrelsen. Exploateringskontoret delar utredningens slutsats om att det är väsentligt att myndigheter säkerställer att regler, förordningar och stöd inte skapar målkonflikter i klimatomställningsarbetet på lokal och regional nivå.

Remissen

Stockholms stad har fått *Lokal och regional klimatomställning – underlag inför klimatpolitisk handlingsplan 2023* på remiss.

Kommunstyrelsen har skickat remissen till exploateringsnämnden för svar senast 28 oktober 2022. På grund av den korta svarstiden yttrar sig exploateringskontoret direkt till kommunstyrelsen.

Exploateringskontoret
Miljö, landskap och trafikFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 35
Växel 08-508 276 00
ida.sundling@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

De svenska klimatmålen innebär att klimatpåverkan från transportsektorn ska minska med 70 % till 2030 och att Sverige ska nå nettonollutsläpp senast 2045. Därefter ska utsläppen vara negativa. Vart fjärde år tar regeringen fram en klimatpolitisk handlingsplan som beskriver arbetet för att klara klimatmålen. Inför nästa klimatpolitiska handlingsplan gav regeringen i mars

2021 Länsstyrelsen i Uppsala län, med stöd av Naturvårdsverket och Energimyndigheten, i uppdrag ta fram analyser och förslag till styrmedel och andra åtgärder som kan bidra till lokal och regional klimatomställning.

Utredningen redovisar förslag som syftar till att överbygga hinder för att driva klimatomställningen på lokal och regional nivå inom fem paket: (1) Ledarskap för klimatomställning, (2) Myndighetslyft för klimatet, (3) Kommunalt klimatlyft, (4) Regionalt klimatlyft och (5) Kompletterande förslag med särskild relevans för lokal och regional klimatomställning. Förslagen innebär investeringar på nationell, regional och lokal nivå för att utveckla kompetens samt stärka samarbete och ledarskap genom bland annat ökade personella resurser, nya arbetssätt och stöd för uppföljning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen miljö, landskap och trafik.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret ser positivt på att underlaget har tagits fram och att en översyn har gjorts över hur kommuner och regioners klimatarbete kan stärkas och samordnas. Kontoret delar utredningens slutsats att en snabb klimatomställning kräver ett utökat samarbete för implementering av fungerande lösningar som är kostnadseffektiva och tycker att det är bra att förslagen är utformade som stöd.

Ledarskap för klimatomställning

Exploateringskontoret ställer sig positivt till förslaget om att tillsätta en nationell samordnare för att stärka och konkretisera regioner och kommuners arbete med klimatomställning. Kontoret tycker vidare att det är bra att Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning som föreslås har en tydlig tidplan.

Myndighetslyft för kommuners och regioners klimatomställning

Exploateringskontoret välkomnar förslaget om ökad myndighetssamverkan och delar utredningens slutsats att det är väsentligt att myndigheter säkerställer att regler, förordningar och stöd inte skapar målkonflikter för kommuner och regioner i arbetet med klimatomställning.

Kommunalt klimatlyft*Klimatomställningsfunktion på strategisk nivå hos kommuner*

Förslaget möjliggör för kommuner att söka fleråriga statliga medel för en klimatomställningsfunktion eller andra åtgärder som bidrar till klimatomställning. I Stockholms stad finns sedan tidigare en klimatchef, som har en samordnande funktion för stadens klimatarbete, vilket exploateringskontoret anser är positivt.

Standardiserad redovisning av klimatåtgärder

Exploateringskontoret anser att förslaget om standardiserad redovisning av klimatåtgärder och klimatpåverkan för kommuner och regioner är bra eftersom en mätbar uppföljning är till nytta för att synliggöra arbetet och sätta mål. Kontoret vill dock framhålla att det är viktigt att redovisningen utgår från kommuners behov och anser att det inte får innebära en allt för stor administrativ börda som tar tid från annat som också är prioriterat i den kommunala verksamheten. Kontoret ser fördelar med att lättare kunna jämföra olika kommuner och regioners resultat, men kan inte bedöma om Sveriges kommuner och regioner (SKR) eller Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) är mest lämpade att ta fram standarden. Vidare delar kontoret utredningens slutsats att det är viktigt att lokal och regional klimatdata håller tillräcklig kvalitet.

Regionalt klimatlyft*Förstärkt uppdrag till länsstyrelsen för att leda och koordinera energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå*

Exploateringskontoret ser positivt på möjlighet till ökat stöd från länsstyrelsen, inte minst genom tidig dialog i samhällsplaneringen, och delar utredningens slutsats att det är viktigt att länsstyrelsen genomför sitt uppdrag i nära dialog med regionala och lokala aktörer.

Regional upphandlingssamordning

Exploateringskontoret tycker att förslaget om en regional upphandlingssamordnare, i syfte att få fler att ställa klimatkrav i offentlig upphandling och effektivisera upphandlingar genom ökad samordning, är bra.

Regional mobilitet och tillgänglighetssamordningsfunktion

Utredningen föreslår ett flerårigt stöd till regionala samordningsfunktioner för ökad fossilfri mobilitet och tillgänglighet samt ökad transporteffektivitet för både person och godstransporter. Denna funktion föreslås att placeras på regionen och omfatta både medel för samordnarfunktion och medel för bland annat kampanjer och utbildningar. Samordningsfunktionen föreslås även vara regionens kontaktpunkt mot Trafikverket men kontoret anser att även Länsstyrelsen bör inkluderas.

Exploateringskontoret ser positivt på att regionen kan samverka kring mobilitet och transportbehovet då stadens mål om minskat bilresande inte stämmer överens med Trafikverkets basprognos för biltrafiken. Stockholmsregionen är dock en stor region med kommuner med olika förutsättningar och möjlighet till resor med till exempelvis cykel eller kollektivtrafik.

Exploateringskontoret anser att det behövs en större kunskap kring vilka mobilitetsåtgärder som ger störst effekt och hur kommunerna kan arbeta vidare med frågan. Kontoret anser därför att en samordnande funktion kan sprida kunskap med andra regioner och kommuner.

Exploateringskontoret delar utredningens analys om att rådigheten över transporter är komplext. Kontoret vill framhålla att kommunens påverkansmöjlighet är begränsad gällande stora trafikstråk som korsar kommungränserna.

Exploateringskontoret arbetar aktivt med att utveckla stadens vägar och gator och anser att vissa vägar och gator lämpar sig mindre bra för att utvecklas till ett urbant stråk. Vissa vägar och gator behöver fortsättningsvis vara med hög framkomlighet för fordonstrafik och där mervärdet för gång- och cykeltrafik är begränsat kopplat till platsens funktion och potential. Kontoret anser att urbana stråk främst är anpassade för gator som har potential att utvecklas till en levande stadsmiljö där vistelsevärden är höga.

Kompletterande förslag med särskild relevans för lokal och regional klimatomställning

Ökade klimatkrav i offentlig upphandling

Exploateringskontoret ställer sig positivt till förslaget om att ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att ta fram vägledning kring

klimatkrav i offentlig upphandling. Kontoret tycker att förslaget om att riktlinjerna ska innehålla krav på uppföljning är bra. Kontoret tror och hoppas, i likhet med utredningen, att om fler kommuner och regioner ställer klimatkrav i upphandling kan det bidra till att säkerställa en tillräckligt stor och förutsägbar marknad för klimatsmarta lösningar och produkter. Vidare tycker kontoret att förslaget om tydliga riktlinjer kring när livscykelkostnadsanalyser ska användas, i syfte att uppnå långsiktig kostnadseffektivitet i projekt, är bra.

Ökad lokal implementeringsförmåga för kolbindning via återvätning

Exploateringskontoret delar utredningens syn på att åtgärder för ökad kolinbindning är viktiga för att klara klimatmålen och tycker därför att förslaget om en kompetenssatsning kring återvätning av tidigare utdikad skogsmark är rimlig. Förslaget bedöms beröra kontoret i begränsad omfattning och ska vägas mot andra intressen i staden såsom behov av ytor för skyfallshantering, biologisk mångfald och behovet av nya bostäder.

Slut

Johan Castwall
Förvaltningschef

Anders Johnson
Avdelningschef

Frida Nordström
Enhetschef